

Työterveyslaitos

Työkuormituksen hallinta turvallisuskriittisissä töissä ulkoisessa kriisissä

Mikael Sallinen, Janne Halonen, Kati Karhula, Mari Koivunen, Satu Mänttari, Satu Pakarinen, Irmeli Pehkonen, Anne Punakallio, Maria Sihvola, Pihla Säynäjäkangas

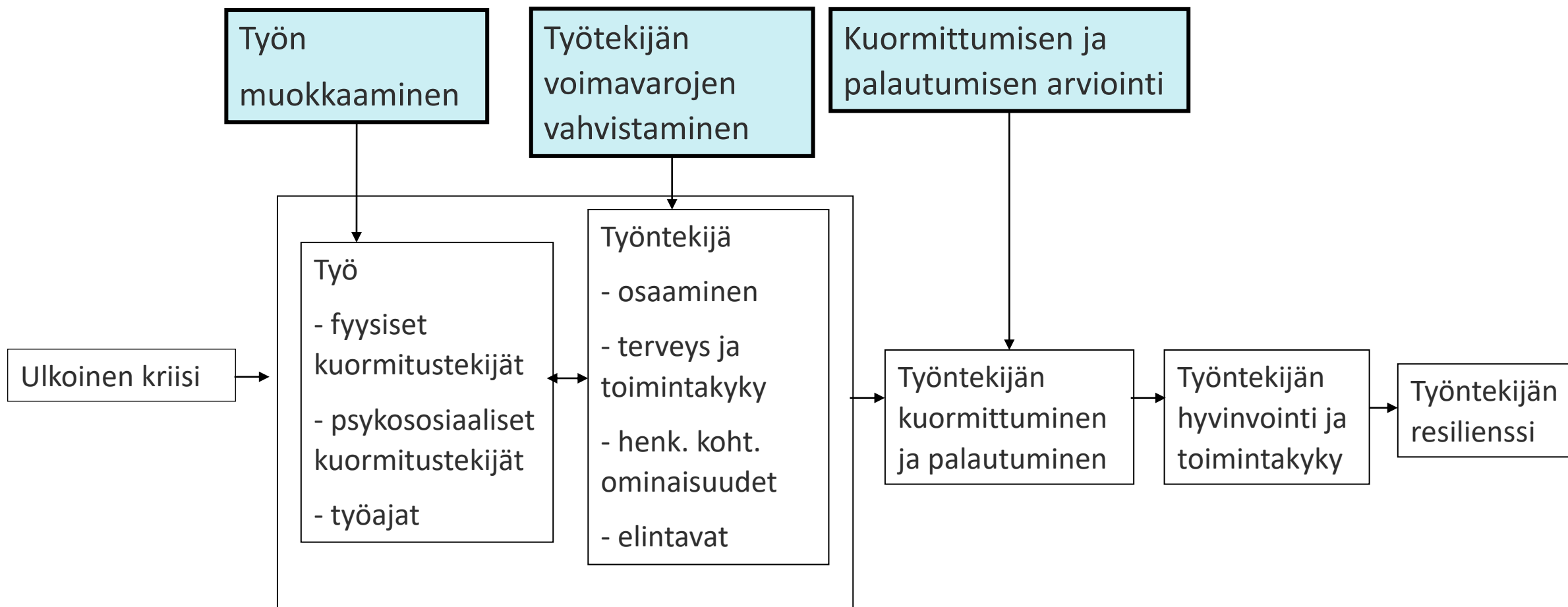

Työsuojelurahasto
Arbetskyddsfonden
The Finnish Work Environment Fund

Miksi työkuormituksen hallintaa?

- Ulkoinen kriisi, kuten pandemia tai kyberhyökkäys, voimistaa kuormitusta monissa turvallisuuskriittisissä töissä.
- Työpaikkojen valmiussuunnittelussa on kuitenkin vain harvoin otettu huomioon työntekijöiden hyvinvoinnin ja toimintakyvyn turvaaminen.
- Etenkin turvallisuuskriittisissä töissä työpaikan resilienssi on kuitenkin kiinni juuri ihmisestä.
- Siksi työkuormituksen hallinta on otettava osaksi valmiussuunnittelua.
- Tätä edellyttää myös työturvallisuuslaissa mainittu työnantajan velvoite huolehtia työntekijöiden terveydestä ja turvallisuudesta työssä.

Miten hallita työkuormitusta?

Tutkimushankkeeseen osallistuneet työpaikat

Toimiala / organisaatio	Kohderyhmä
Hoitoala	
Kanta-Hämeen hyvinvointialue	Hoitotyöntekijät
Pelastus ja ensihoito	
Helsingin kaupungin pelastuslaitos	Pelastajat ja ensihoitajat
Varsinais-Suomen pelastuslaitos	Pelastajat ja ensihoitajat
Sisäministeriön pelastusosasto	Pelastajat
Ydinvoima-ala	
Fortum Loviisa	Valvomo-ohjaajat
TVO Olkiluoto	Valmiusorganisaatio ja valvomo-ohjaajat
Säteilyturvakeskus	Valmiusorganisaatio

Työtä muokkaavat hallintakeinot

Hallintakeino	Hoitajat	Pelastajat	Ensi-hoitajat	Ydinvoima /valm. org.	Ydinvoima/ valvomo.
<u>Johtaminen ja tiedonkulku</u>	K&T	K	K	K	K
Työaikajärjestelyt	K	K	O	O	K
Tauotusjärjestelyt	K	K	O	O	O
Selvät tehtävät, roolit ja vastuut	K	K	O	K	K
Ohjeistukset, tarkistuslistat	K	O	K	K	K&T
Ylikuormitusta ennaltaehkäisevät työtavat	O	O	O	O	O
Henkilöresurssien käytön suunnittelu	O	O	O	O	O
Suunnitelma tiloista ja potilasvirroista	K	-	-	-	-
Päätöksentekoa tukevat tekniset ratkaisut	-	-	-	O	K&T

K = Kokemustieto korostaa hallintakeinon hyödyllisyyttä; T = Hallintakeinosta on tutkimusta ja se tukee keinon hyödyllisyyttä; O = Hallintakeinon merkitys ei korostu kokemustiedon perusteella, eikä siitä ole tutkimusta

Työntekijän voimavaroja vahvistavat hallintakeinot

Hallintakeino	Hoitajat	Pelastajat	Ensihoitajat	Ydinvoima /valm. org.	Ydinvoima/ valvomo
<u>Kriisitilanteiden harjoittelu</u>	K&T	K&T	K&T	K	K&T
Ammatillisesta osaamisesta ja toimintakyvystä huolehtiminen	K	K	K	K	K
Työpaikan ja työyhteisön tuki	K&T	K	K	O	O
Henkisen tuen menetelmät	K&T	T	T	O	O

K = Kokemustieto korostaa hallintakeinon hyödyllisyyttä; T = Hallintakeinosta on tutkimusta ja se tukee keinon hyödyllisyyttä; O = Hallintakeinon merkitys ei korostu kokemustiedon perusteella, eikä siitä ole tutkimusta

Miten ottaa keinot käyttöön?

Työpaikkakohtainen suunnitelman työkuormituksen hallinnasta auttaa työpaikkaa valmistautumaan työkuormituksen hallintaan.

Suunnitelman pääperiaatteita ovat:

- Johto sitoutuu suunnitelman tuottamiseen ja organisoii toimintaa.
- Työpaikan eri osapuolet tuovat esille toimintansa kannalta keskeiset näkökohdat.
- Suunnitelma tuotetaan osana johtamisen, työterveyden, työsuojelun ja riskinarvioinnin prosesseja ja sen kokoamiseen on johdon nimeämä ryhmä.
- Suunnitelma liitetään osaksi laajempaa kriisitilanteisiin valmistavaa kokonaisuutta, kuten valmius- ja jatkuvuussuunnitelmaa.

Alakohtaiset suositukset ja opas

- **Terveydenhuollon hoitohenkilöstölle, pelastajille ja ensihoitajille sekä ydinvoima-alan valvomo-ohjaajille ja valmiusorganisaation henkilöstölle omat suositukset**
 - www.ttl.fi/teemat/tyohyvinvointi-ja-tyokyky/tyokyky/tyokuormituksen-hallinta-ja-palautuminen-kriisissa
 - Kielivaihtoehdot suomi, ruotsi ja englanti
- **Yleinen opas kaikille turvallisuuskriittisten alojen työpaikoille**
 - Työkuormituksen hallinta ulkoisessa kriisissä – opas turvallisuuskriittisten alojen työpaikoille
 - Opas sisältää suunnitelmapohjan työkuormituksen hallinnasta kriisitilanteen varalle
 - www.ttl.fi/oppimateriaalit/tyokuormituksen-hallinta-ulkoisessa-kriisissa-opas-turvallisuuskriittisten-alojen-tyopaikoille

Yhteenveto

1. Turvallisuuskriittisten alojen työpaikat voivat ennaltaehkäistä henkilöstönsä ylikuormittumista kriisitilanteissa käyttämällä sekä **työtä muokkaavia** että **työntekijän voimavaroja vahvistavia keinoja**.
2. Hallintakeinojen vaikuttavuudessa ja käyttökelpoisuudessa on **toimiala- ja ammattikohtaisia eroja**, jotka on hyvä ottaa huomioon käytännön toteutuksessa.
3. Kriisinaikaisen työkuormituksen hallintakeinoista korostuvat **tilanteeseen soveltuva johtaminen ja tiedonkulku** sekä **kriisitilanteiden säännöllinen harjoittelu** etukäteen.
Muita keskeisiä keinoja ovat **työpaikan ja työyhteisön tuki, henkisen tuen menetelmät, ammatillisesta osaamisesta ja toimintakyvystä huolehtiminen** sekä **työntekoa tukevat ohjeistukset ja tarkistuslista**.
4. **Työpaikkakohtaisen suunnitelman** tekeminen työkuormituksen hallinnasta kriisitilanteessa valmistaa työpaikkaa kohtaamaan ulkoisen kriisin.

Kiitos!

ttl.fi

@tyoterveys
@fioh

tyoterveyslaitos

tyoterveys

Tyoterveyslaitos

